

İslâm Çalış Dedikçe Sen Çalışmadın Durdun

– M.Nihat Malkoç · 30 Haziran 2025

M. NİHAT MALKOÇ

Çalışmak hayatın olmazsa olmazıdır. Dünya çalışma üzerine kurulmuştur. Bugün geldiğimiz aşama çalışmanın semeresidir. Çalışma durunca hayat da durur bir anlamda. Dünyada şuurlu veya şuursuz her varlık kendisine verilen vazifeyi bir şekilde yerine getirir. Vücudumuza baktığımızda beyin, mide, bağırsak, ciğerler, böbrekler, damarlar ve benzeri bütün organlarımızın devinim halinde olduğunu görürüz. Vücudun en ağır işçisi olan kalp gece gündüz demeden bütün organlara durmaksızın kan pompalar. Kalp çalışmazsa beden iflas eder. Bunu kâinattaki bütün varlıklara teşmil edebiliriz. Belli bir yaşa gelen insanlar, hayatlarını idame ettirebilmek için çalışmak mecburiyetindedir. Çalışmak aslında hayatın devam edebilmesi için mutlak bir zorunluluktur. Başarı kapılarını açmak için sihirli bir anahtardır çalışmak... İnsanlığın taş devrinden bugünkü sibernetik devrine gelişi çalışma sayesinde olmuştur.

Çalışmak İslâm'ın emridir. Fakat ne yazık ki Müslümanlar bu emri hakkıyla ve lâyıkiyle anlayamamış, onun için de gereğini yerine getirememiştir. Bu yüzden İslâm dünyası geri kalmıştır. Bunu Tanzimat dönemi şairlerinden Ziya Paşa şöyle dile getirmiştir: "Diyâr-ı küfrü gezdim, beldeler, kâşâneler gördüm,/ Dolaştım mülk-i İslâm'ı, bütün vîrâneler gördüm."

Yüce Rabbimiz "İnsana çalışmasından başka bir şey yoktur. Onun çalışması yakında görülecektir. Sonra ona tastamam karşılığı verilecektir."(Necm, 53/39-41) buyurmaktadır.

İslâm dini çok ciddi zaruretler olmadan yapılan dilencililiği kerih görmüştür. Onun içindir ki "Veren el, alan elden üstündür" hadisi bu konuda söylenmiştir.

Ülkemizde uzun yıllardan beri işsizlikten ve aşızlıktan şikâyet edilir durulur. Oysa kişi istese iş de, aş da bulabilir. Kişide her şeyden evvel çalışma azminin ve kararlılığının olması gerekir. Bu dirayette kişiler mutlaka eninde sonunda bir iş sahibi olabilirler.

Güya memlekette çalışılacak iş yok. Bunu söyleyenlerin çoğu aslında iş beğenmez asalak tipli kişilerdir. Oysa tembel olmayanlar için ve de iş seçmeyenler için iş de var, aş da. Yeter ki çalışma hususunda istekli ve kararlı olunsun.

Son yıllarda insanlar köylerdeki arazilerini terk ederek şehre inmişler. Köyler bu yüzden boşalmış, araziler çimen bağlamıştır. Şehre gelen insanların bir kısmı iş bulamadığı için zamanlarını kahve köşelerinde geçirmeye başlamıştır.

Türkiye dünyada kahve kültürü olan ender ülkelerdendir. Buralarda gün boyu kâğıt oyunları vakit öldüren insanlar dönüp de işsizlikten ve aşızlıktan yakınır. Bu, Osmanlıdan günümüze kadar süregelen bir tembellik (kül)türüdür. Millî Şairimiz Mehmet Akif, vaktini kahve köşelerinde zâyi edenleri bir şiirinde şöyle eleştirir: "Mahalle Kahvesi, Osmanlılar bilir, ne demek/"Tasavvur etme sakın, 'Görmedim, nedir?' diyecek?/ Dilenci şekline girmiş bu sinsi cânîler,/ Bu, gündüzün bile yol vermeyen harâmîler/ Adımda bir dikilir azminin, gelir önüne;/ Zavallı yolcunun artık kıyar bütün gününe.../ Mahalle

kahvesi şarkın harîm-i kâtilidir;/Tamâm o eski batakhaneler mukabilidir./Zavallı ümmet-i merhûme ölmeden gömülür;/Söner bu hufrede idrâki, sonra kendi ölür...”

Yaşınız ne olursa olsun, hasta olmadıktan sonra çalışmak İslâm'ın emri ve insan olmanın gereğidir. Çalışmaya gücü yettiği halde birilerinin eline bakmak acizlik ve şahsiyetsizliktir. Üstelik asalaklıktır. Yine Mehmet Akif'in deyimiyle “Her kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası;/Dostunun yüz karası, düşmanının maskarası.”

Müslümanların geri kalmışlığını yüce dinimiz İslâm'a mal etmek bu dine yapılan en büyük haksızlıktır, iftiradır, alçaklıktır. Hiç kimsenin buna hakkı yoktur. Çünkü İslâm, çalışmayı ibadet derecesinde gören bir dindir. Öyle ki meşru dairede çalışmak hep övülmüştür. Yine büyük İslâm şairi Mehmet Akif bu durumu şu mısralarında şiddetle eleştirir: “Çalış! dedikçe şerâat, çalışmadın durdun,/Onun hesâbına birçok hurâfe uydurdun!/Sonunda bir de “tevekkül” sokuşturup araya,/Zavallı dini onunla çevirdin maskaraya!”